

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om det europæiske meteorologiske regnecenter.

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXV) findes i tillæg A. sp. 1353, fremsættelsen i tidenden sp. 1856).

Forslaget sattes til forhandling.

Erik Holst (S):

Forslaget til folketingsbeslutning vedrører ratifikation af konventionen om det europæiske meteorologiske regnecenter i England. Det er således, at den danske regering allerede sidste år den 11. oktober underskrev denne konvention. Socialdemokratiet kan tilsige fuld støtte til, at den bliver ratificeret, og vi hilser med tilfredshed, at der her er skabt mulighed for et samarbejde forskellige lande imellem.

Vi har med glæde set, at der er tale om i alt 15 lande så forskellige som Jugoslavien, Belgien, Danmark, Portugal og Schweiz. En enkelt ting, som vi har bemærket, kan måske forklares her i dag: hvorfor er Norge ikke med?

Vi er glade for, at der her er mulighed for en udvidelse af forskningsaktiviteten i Europa, og vi har set, at denne forskningsaktivitet skal finde sted på to leder. Det beløb, der er tale om i anlægsomkostninger, er meget stort, 150 mill. kr., og driftsomkostningerne vil for Danmarks vedkommende andrage 1,3 mill. kr. om året, så vi må sige, at der her virkelig er tale om en forskningsaktivitet, der er lidt større end sædvanligt.

Vi har spurgt os selv, hvorfor et sådant stort regnecenter, der selvfølgelig må få indflydelse på den industri, der beskæftiger sig med databehandling og databehandlingsanlæg, skal placeres i England, men det kan ministeren måske svare på. Hvis jeg ikke erindrer helt galt, var det således, at da vi talte om regnecenteret i første omgang, var Danmark med som et sted, hvor man med fordel kunne anlægge et sådant center.

At vi tilsiger fuld støtte, betyder ikke, at vi ikke har et par spørgsmål, og det første er: hvor mange af de 15 stater har ratificeret denne konvention indtil i dag?

Jeg vil samtidig spørge ministeren: er det

således, at der er forudset følgebevillinger, således at vi i Danmark kan nyttiggøre de resultater, der kommer til os fra regnecenteret i England?

Endelig vil jeg spørge: er der nogen særlig grund til, at meteorologisk institut stadig væk hører under forsvarsministeriet? Der ligger ikke anden hensigt i mit spørgsmål end at få afklaret: er det på grund af historiske forhold, er det på grund af sædvane, eller er det således, at det funktionsmæssigt er bedst placeret under forsvarsministeriet?

Så vidt vi kan se, er der ikke nogen særlig grund til udvalgsbehandling her, og som jeg startede med at sige, kan socialdemokratiet tilsige sin støtte til ratifikationen.

Arentoft (FP):

Storm Petersen har bl. a. sagt:

„Alle taler om vejret, men ingen gør noget ved det.“

Med oprettelsen af et europæisk meteorologisk regnecenter med foreløbig 15 europæiske lande som deltagere bliver der skabt mulighed for udarbejdelse af vejrforudsigelser på op til 10 dage, de såkaldt mellemfristede vejrprognoser. Der er tale om databehandling af kæmpemæssige datamængder, og det kan kun ske ved hjælp af et meget stort databehandlingsanlæg. Anskaffelsen og driften af et sådant er dyrt, 150 mill. kr. i anskaffelse og ca. 60 mill. kr. i årlig drift. Den danske andel heraf er kun ca. 2 pct. Derfor må det være en fordel, at flere går sammen om at løse en så stor opgave, og det er netop det, der er tilfældet.

Betydningen af langfristede vejrforudsigelser er af stor værdi på mange områder. Man kan blot nævne f. eks. søfarten, landbruget, i høsttiden specielt, byggeindustrien og ikke mindst den enkelte borger, som vel nok specielt i sommertiden er interesseret i at vide noget om, hvordan vejret bliver.

Jeg tror, at der på denne måde vil blive tale om ret sikre vejrforudsigelser, da de netop er baseret på meget store datamængder.

På længere sigt vil der være skabt mulighed for langtidsprognoser for rent lokale områder, altså således at man simpelt hen kan rekvirere langtidsprognoser for specielle områder. Her kunne man eksempelvis nævne, at i det øjeblik man står over for at skulle bygge en Storebæltsbro, vil det være vældig

[Arantoft.]

rart for byggevirksohmhederne at vide, hvornår der ligger en periode med meget lidt vind.

Der er en række tekniske detaljer, som det vil være interessant at få belyst under udvalgsarbejdet, bl. a. hvorledes forbindelsen mellem dataanlægget i England og de enkelte landes meteorologiske centre skal udbygges, og hvorledes de mellemfristede prognoser skal kommunikeres videre fra de enkelte landes centre.

Vi kan fra fremskridtspartiets side give tilsagn om en positiv udvalgsbehandling.

Kaj V. Andersen (V):

De to foregående ordførere har peget på en række af de saglige fordele, som Danmark for en relativ billig penge kan opnå på dette vigtige område. Man kan måske yderligere pege på, at oprettelsen af en så meget omfattende elektronisk central også er en betydelig udfordring til elektronikindustrien som sådan og også byder på arbejdspladser for de danske meteorologer, som ærlig talt ikke har så forfærdelig mange andre muligheder bortset fra vor egen filial her i Københavns udkant, hvorom Storm P. har sagt, skrevet og tegnet så meget humoristisk, ligesom Storm P. jo lavede disse vidunderlige vejrmaskiner. En afgående statsmeteorolog demomstrerede for få år siden i tv sin, skal vi sige overlegne og let overbærende holdning over for den institution, han havde tilhørt i så mange år. Han havde et lille æsel i sin have, sagde han, sådan et lille trææsel med en bevægelig hale, og når den bevægede sig, så blæste det, og når den hang lige ned, så var det stille, eller også regnede det. Det var ærlig talt sådan, hvad han havde haft ud af et langt livs arbejde derude i Charlottenlund, hvor institutionen var beliggende på det tidspunkt. Så også af den grund synes jeg rigtignok, vi skal se meget velvilligt på dette foretagende.

Svend Haugaard (RV):

Ja, det er nok ikke helt nok, at man kan føle på sin ryg, at det bliver regnvejr i morgen, der skal noget mere til. Jeg har ikke meget at tilføje til det, der allerede er sagt, ud over at det både erhvervsmæssigt for landbrug, fiskeri, søfart, flyvning osv. er meget afgørende, at vi ved noget mere om

vejret, og også ud fra fritidsinteresser er det rart at vide, hvordan vejret bliver de kommende dage. Det er nok klogt, at man holder sig til de 10 dage som et foreløbigt mål; det vil vist være praktisk.

Jeg kan ikke bedømme den tekniske og faglige side af det, men jeg stoler så meget på de sagkyndige på dette område, at jeg tror, vurderingen er rigtig, og ikke mindst understreges tilliden af de resultater, man hidtil har opnået.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale forslaget.

Gerda Møller (KF):

Da mit partis ordfører er optaget af andet politisk arbejde, skal jeg på min gruppes vegne anbefale, at vi ratificerer den konvention, der her er tale om.

Nu er der blevet sagt mange kloge og gode ting om det, så jeg skal indskrænke mig til at sige, at noget, der for os også er væsentligt, er, at der kommer til at foregå en forskningsaktivitet til glæde for den del af vort erhvervsliv, som er afhængig af vejret. De får bedre muligheder for at tilrettelægge deres arbejde.

Lena Pedersen (CD):

Centrum-demokraterne hilser med begejstring enhver foranstaltning, hvor europæiske lande går sammen om at løse praktiske opgaver. Det styrker samarbejdet i EF, og den praktiske opgave får en bedre løsning, end hvis de enkelte lande skal løse den hver for sig. Vi hilser forslaget velkommen.

Morten Lange (SF):

Der kan ikke siges stort mere geniale ting om denne sag, end der er sagt, medmindre man skal give sig til at være saglig, og det kan man vel ikke forlange af os.

Det er jo et meget spændende område, som peger frem mod de tider, hvor vi også ganske langsomt kan begynde at pille ved vejret og træffe beslutninger her i denne sal om, hvorvidt det skal være regnvejr eller ej, i hvert fald lokalt. Men jeg synes, det er et ganske interessant eksempel på, hvordan der kan laves et samarbejde i Europa, som strækker sig over et vidt og spændende felt, og som måske i virkeligheden ikke er helt så ukontroversielt, som man tror, for hele dette meteorologiske samarbejde er efterhånden

[Morten Lange.]

ved at dreje sig også om problemer, som samtidig nærmer sig de såkaldt unævnelige afsnit, nemlig militære. Men i fredstid kan det her holde og være en meget væsentlig ting, og jeg synes, at det er glædeligt, vi når så langt frem, så vi inden alt for lang tid virkelig kommer til at opleve, at det ikke er os selv, der er de bedste vejrprofeter, hvad den meteorologiske autoritet, der just blev citeret, ikke havde helt uret i.

I øvrigt mener jeg stadig væk, at noget af det mest pålidelige, vi hører i Danmarks radio, er vejrmedlingen.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti vil medvirke til at ratificere konventionen om det meteorologiske regnecenter.

Et sådant center er en velegnet vesteuropæisk samarbejdsopgave, idet lande, der sjældent indgår i en sådan konstellation, f. eks. Spanien og Jugoslavien, her bliver samarbejdspartnere.

Mere pålidelige vejrforudsigelser medfører en stor økonomisk gevinst, og Danmarks bidrag på 700.000 kr. i hvert af de første 5 år og senere ca. 1,3 mill. kr. årlig vil derfor efter vores mening være en god investering.

Ib Nørlund (DKP):

Vort parti kan støtte alle forslag til fornuftigt og ligeberettiget internationalt samarbejde. Vi kan naturligvis også støtte alle forslag, der er egnet til at gøre vejret bedre, for så vidt som det er tilfældet her. Jeg tror, at fremtidige læsere af Folketingstidende vil interessere sig for, at Storm Petersen i bilagsmaterialet har spillet en fremtrædende rolle i forbindelse med dette forslag.

Selv om udgangspunktet for dette samarbejde er EF, har vi bemærket, at der her er tale om et samarbejde, som står åbent for andre. Det var noget, som burde gennemføres på andre områder også.

Hr. Erik Holst har rejst et interessant spørgsmål om meteorologisk instituts stilling i forhold til forsvarsministeriet; jeg synes også, det kunne være interessant at få opklaret den side af sagen. Vores indstilling er nærmest den, at forsvaret burde indskrænkes i et sådant omfang, at det kunne lægges ind under meteorologisk institut fremfor det modsatte.

Poul Westergaard (DR):

Også retsforbundets gruppe er positivt indstillet over for en ratifikation af denne konvention om det europæiske meteorologiske regnecenter, og vi glæder os også over den brede kreds, der står bag ved denne ordning.

Vi er interesseret i ministerens svar på de spørgsmål, som bl. a. socialdemokratiets og fremskridtspartiets ordførere har rejst her, herunder også spørgsmålet om, hvorfor mon Norge og måske også Østrig, der jo har været med i arbejdet med at lave udkastet til konventionen, ikke er med blandt de 15 deltagerlande. Men som sagt, vi er også positive.

(Kort bemærkning).

Kaj V. Andersen (V):

Jeg skal lykkeligvis ikke forsvare radioens og tv's dispositioner, men når hr. Morten Lange fremdrager ædrueligheden af vejrberetningerne i radio og tv som noget af det mest værdifulde, disse medier meddeler ham og hans ligesindede, må jeg til illustration af, hvad jeg sagde før, fremhæve, at afvigte lørdag fortalte radio og tv os 6 eller 7 gange i løbet af dagens 12 timer, at søndagen ville bringe regn, tåge og let snefald over det meste af landet kommende sydvestfra.

Nu har vi torsdag. Vi har intet set af disse ubehageligheder endnu, lykkeligvis, men altså alligevel.

(Kort bemærkning).

Morten Lange (SF):

Man kunne naturligvis mene, at vejret var installeret af de gudelige autoriteter. Det er det ikke. Det er installeret af de sådanne nogenlunde eksakte naturkræfter. Derfor er prognosen af dem nogenlunde bedre end af det, som er menneskeskabt, og derfor tror jeg stadig væk, at det, jeg sagde, at det var noget af det mest korrekte, vi hørte, er rigtigt. En af de store fejl for menneskeheden i Danmark er, at København ligger skævt i landet, så derfor kan det godt sne i Vestjylland, når de siger, det skal sne.

Forsvarsministeren (Erling Brøndum):

Jeg vil gerne takke for, hvad der her er sagt, og det vil jeg gøre af flere gunde. Dels er dette det eneste forslag, jeg kan påregne at få lov at komme med, og den fattige

[Forsvarsministeren.]

mands eneste lam er han jo øm om. Dels er det en meget sjælden situation for en forsvarsminister i Danmark at kunne glæde sig over, at hele årets lovgivning på hans område har fået en så enestående bred tilslutning, som det her er tilfældet, et forbillede, håber jeg, for kommende folketingssamlinger.

Der er stillet forskellige spørgsmål, og jeg forstår, at man under udvalgsarbejdet vil sætte pris på at få yderligere oplysninger; dem vil vi med fornøjelse fremskaffe. Der er bl.a. blevet spøgt, hvorfor Norge ikke er med, og her må jeg ærligt svare, at det ved jeg ikke, for det var i den forrige regerings tid, at dette blev tiltrådt på regeringsplan; men muligheden for, at Norge kommer med, er til stede.

Der blev også spurgt, hvorfor centeret ligger i England, og det er rigtigt, at i hvert fald i Danmark var der tale om, at det ville være en god idé at lægge det i Danmark, men det vandt nok ikke den tilslutning, det burde have gjort. Nu har vi det altså i England og kan så i stedet glæde os over, at der er udpeget en dansk leder af centeret.

Der er spurgt om Østrig, og der er spurgt, hvor mange der har ratificeret i dag. Det sidste kan jeg ikke svare præcist på, men jeg kan sige, at Østrig er med og har ratificeret vistnok den 23. januar 1974.

Der er også spurgt om nyttiggørelsen af disse mellemfristede prognoser, og det er givet, at der er meget store fordele for det danske samfund. Man har forsøgt at foretage et skøn over, hvor stor nyttevirkning der kan ligge i disse mellemfristede prognoser, og skønnet lyder på en fordel for det danske samfund på årsbasis på 20 mill. kr. Man må nok karakterisere dette som et vidt skøn, men at der er store værdier i det, er der vel ingen tvivl om.

Så er der blevet spurgt, hvordan det forholder sig med meteorologisk institut og forsvarsministeriet. Der var forskellige anvisninger på løsninger. Jeg kan sige, at efter min opfattelse er der ikke tale om principi-

elle synspunkter bag placeringen af meteorologisk institut. Det er nok snarere de historiske årsager, der vejer tungest.

Hr. Arentoft sagde, at alle taler om vejret, men ingen gør noget ved det. Her er altså en undtagelse. Forsvarsministeren gør noget ved det og er stolt over det.

Hr. Svend Haugaard sagde, at det var svært at bedømme de teknisk-faglige ting bagved, og jeg kan sige, at det er det sandelig for os alle sammen, men vi kan søge yderligere oplysninger i udvalget, hvis der skulle være tekniske detaljer.

Jeg tror ikke, jeg har flere bemærkninger at gøre til forslaget udover at glæde mig over, at der er så stor tilslutning til denne bestræbelse på at bevæge os ud af æselhavernes æra.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om fiskeri og bevaring af de levende rigdomskilder i Østersøen og Bælterne.

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XIX) findes i tillæg A. sp. 1297, fremsættelsen i tidenden sp. 1617).

Forslaget sattes til forhandling.

Robert Pedersen (S):

Den socialdemokratiske gruppe tilsiger fuld støtte til denne konvention, som vi har